

העותרים:

1. האגודה לזכויות האזרח בישראל
2. רופאים לזכויות אדם
3. המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
4. בצלם – המרכז המידע הישראלי לזכויות האדם בשטחים
5. הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל

ע"י ב"כ עוה"ד עאזם בשארה ו/או לימור יהודה ו/או
דן יקיר ו/או דנה אלכסנדר ו/או אבנר פינצ'וק
ו/או מיכל פינצ'וק ו/או עאוני בנא ו/או באנה שגרי-
בדארנה ו/או שרון אברהם-ויס ו/או סוניה בולוס ו/או
עודד פלר ו/או טלי ניר ו/או מיכל תג'ר ו/או סיגל שהב

מהאגודה לזכויות האזרח בישראל
ת"ד 34510, ירושלים 91000
טל': 02 - 6521218 ; פקס': 02 - 6521219

6. גישה – מרכז לשמירה על הזכות לנוע

ע"י ב"כ עו"ד שרי בשי ו/או עו"ד קנת מן
גישה-מרכז לשמירה על הזכות לנוע (ע"ר)
שדרות שאול המלך 8, תל-אביב 64733
טל': 03-6092183, פקס: 03-6938444

- נ ג ד -

המשיבים:

1. שר הבטחון
2. מתאם פעולות צה"ל בשטחים
באמצעות פרקליטות המדינה
משרד המשפטים
רח' סלאח א-דין, ירושלים

בקשה דחופה למתן סעד

העותרים מבקשים בזאת כי בית המשפט יורה על מתן הסעד המבוקש בעתירה נשוא בקשה זו ויורה למשיבים לפתוח את המעברים לרצועת עזה לאספקה סדירה ומספקת של מזון, תרופות, דלק, ציוד הומניטארי, חלקי חילוף ומוצרים חיוניים נוספים הנחוצים לאוכלוסייה האזרחית ברצועת עזה.

ואלה נימוקי הבקשה:

1. עניינה של העתירה נשוא בקשה זו הינו בבקשתם של העותרים לחייב את המשיבים לפתוח את המעברים לרצועת עזה לאספקה סדירה, מספקת ובלתי פוסקת של דלק, מזון, תרופות, חלקי חילוף וציוד חיוני נוסף לרצועת עזה.
2. ביום 13.7.2006 הוגשה תגובה לעתירה מטעם המשיבים וכן התקיים דיון בעתירה. מאז לא ניתנה בעתירה כל החלטה.

3. בתגובתם בכתב ובטיועונים בעל פה, הציגו המשיבים שתי טענות עובדתיות עיקריות. ראשית, נטען כי הם פועלים על-מנת לאפשר, באופן סביר, מעבר של מוצרים חיוניים לרצועת עזה. שנית, נטען כי המשיבים מצליחים בפעולתם זו וכתוצאה מכך, אליבא דמשיבים, בפועל קיימת אספקה סבירה ומספקת של מוצרי יסוד לרצועת עזה.

4. עמדתם של העותרים הייתה כי בפועל המשיבים אינם מאפשרים אספקה מספקת של מוצרים חיוניים לרצועת עזה וכתוצאה ישירה מכך, נגרם מחסור במוצרי יסוד ברצועת עזה אשר מסכן את בריאותם, שלומם ורווחתם של תושבי הרצועה. העותרים תמכו עמדה זו בראיות שצורפו לעתירה ואשר הוגשו לבית המשפט הנכבד בעת הדיון ביום 13.7.2006. כעת מבקשים העותרים לעדכן את בית המשפט באשר למצב ההומניטארי המתדרדר ברצועת עזה, כתוצאה מפעולותיהם של המשיבים, אשר מונעים מעבר של ציוד הומניטארי לעזה באמצעות המעברים בהם שולטים המשיבים באופן מוחלט.

5. בתגובה שהוגשה מטעמם ביום 13.7.2006, טענו המשיבים כי מדינת ישראל עוקבת אחרי המצב ברצועת עזה "ככל שהיא יכולה בנסיבות הקיימות" (סעיף 21 לתגובת המשיבים), כי היא מאפשרת "אספקה סבירה" (סעיף 1 לתגובת המשיבים) של ציוד הומניטארי וכי "אין כיום משבר הומניטארי או רעב ברצועת עזה" (סעיף 25 לתגובת המשיבים).

6. העותרים מבקשים לסתור טענות אלה, באמצעות ראיות אשר יצורפו לבקשה זו, ולהראות כי נכון להיום קיימים מחסורים חמורים ברצועת עזה אשר פוגעים ברווחתם ובבריאותם של האוכלוסייה האזרחית.

7. כן, מבקשים העותרים כי בית המשפט הנכבד יורה למשיבים לנמק מהי רמת האספקה אשר נחשבת בעיניהם ל"סבירה", לפי אילו קריטריונים נקבעת רמת אספקה זו וכן באילו אמצעים נוקטים המשיבים לעקוב אחרי מצב האספקה ברצועת עזה.

8. עמדת העותרים היא, כי חובותיהם של המשיבים אינן מוגבלות למניעת מצב של רעב ומשבר, באופן שרק כאשר תושבי עזה מתחילים לרעוב, אזי על המשיבים לפתוח את המעברים. לטענת העותרים, על המשיבים מוטלת חובה לאפשר את אספקת הציוד הנדרש כדי לתת מענה למלוא הצרכים ההומניטאריים של תושבי עזה וכן כדי לאפשר לתושבי עזה לקיים חיים תקינים, לרבות נגישות לשירותי בריאות וחינוך, השתתפות בחיי מסחר ותעשייה ופעילויות אחרות אשר תלויות באפשרות להכניס ציוד ומוצרים לרצועה.

המשיבים ממשיכים במדיניותם של סגירה תכופה של המעברים לרצועת עזה

9. המשיבים נוקטים מדיניות של סגירה תכופה של המעברים לרצועת עזה, כאשר הם פותחים מעברים אלה לסירוגין בלבד, כדי לשחרר במקצת את ה"לחץ" שנגרם כתוצאה

ממניעת אספקת מזון, תרופות, חלקי חילוף, דלק ומוצרים חיוניים אחרים. מדיניות זו הינה מנוגדת לחובותיהם של המשיבים מכוח המשפט הבינלאומי והישראלי.

10. ביום 21.7.2006, סגרו המשיבים את מעבר קרני באופן מוחלט לתקופה של שלושה ימים ופתחו אותו רק ביום 24.7.2006. ביום 26.7.2006 חזרו וסגרו המשיבים את מעבר קרני באופן מוחלט לתקופה של ארבעה ימים ופתחו אותו שוב רק ביום 30.7.2006. ביום 8.8.2006 סגרו המשיבים את מעבר קרני באופן מוחלט לתקופה של יומיים ופתחו אותו ביום 10.8.2006. אף בימים שבהם מעבר קרני היה פתוח, הוא היה פתוח באופן חלקי, לייבוא בלבד, לשעות עבודה מוגבלות ותוך שימוש במספר קטן מהנתיבים האפשריים שדרכם ניתן להכניס ציוד.

11. ביום 15.8.2006 סגרו המשיבים את מעבר קרני באופן מוחלט. עד לכתיבת שורות אלה, 12 יום מאז סגירתו, מעבר קרני נשאר סגור, כפי שדווח על ידי נציבות האו"ם. ביום 27.8.2006, סגרו המשיבים את נחל עוז דרכו מועבר דלק.

דו"ח מצב של נציבות האו"ם לעניינים הומניטאריים בשטחים הכבושים (UNOCHA) מיום 24.8.2006 מצורף בזאת ומסומן ע/1.

12. כבר 12 ימים מונעים המשיבים אספקת ציוד דרך מעבר קרני. ביום 23.8.2006, נפתח מעבר סופה לכניסת משאיות מזון, ככל הנראה תוך נסיון לשחרר במקצת את הלחץ ממניעת האספקה.

13. המשיבים מוסיפים לסגור את נחל עוז לסירוגין לאספקת דלק. בימים 27.8.2006, 28.8.2006, 8.8.2006 ו-9.8.2006 חסמו המשיבים את כביש הגישה לנחל עוז בצד הישראלי. החסימה מנעה מהמשאיות עמוסות בדלק מלמלא את המיכלים בצד הישראלי, לשם הזרמה לצד הפלסטיני דרך הצינורות התת-קרקעיים.

14. ביום 8.8.2006 פנו ב"כ העותרים לב"כ המשיבים בבקשה לנמק מדוע נסגר נחל עוז. לטענת המשיבים, נחסם כביש הגישה בשל התראות מרשויות הבטחון.

מכתב מטעם ב"כ העותרים לב"כ המשיבים מיום 8.8.2006 מצורף בזאת ומסומן ע/2.

מכתב מטעם ב"כ המשיבים לב"כ העותרים מיום 13.8.2006 מצורף בזאת ומסומן ע/3.

סגירת המעברים מסכנת את רווחתם ובריאותם של תושבי רצועת עזה

15. מניעת האספקה גורמת למחסורים במזון, בתרופות, בחלקי חילוף, בדלק ובחומרי בניין ברצועת עזה. לפי נציבות הפליטים של האו"ם (להלן: "אונרוו"א"), אשר מספקת מזון וסיוע לפליטים נזקקים ברצועת עזה, סגירת מעבר קרני מסכנת את יכולתה לספק מזון

ל-830,000 נזקקים ברצועת עזה. דהיינו, כ-59% אחוזים מתושבי רצועת עזה חיים תחת האיום כי לא יקבלו את משלוחי המזון בהם תלוי קיומם. זאת, על פי הודעת מנהל פעולות אונרו"א ברצועת עזה, מר ג'ון גינג.

הודעה לעיתונות מס' HQ\G\15\2006 מטעם אונרו"א מיום 24.8.2006 מצורפת בזאת ומסומנת ע/4.

16. המחסורים גורמים לעלייה במחירים של מוצרי יסוד כגון קמח וסוכר. לפי נתוני ארגון המזון העולמי, מאז ינואר 2006, נרשמה עלייה של כ-15% במחיר הקמח ועלייה של כ-33% במחיר הסוכר ברצועת עזה.

ראו הצהרתם של ארגוני הסעד הפועלים בשטחים הפלסטיניים הכבושים מטעם האו"ם מיום 3.8.2006, המצורפת בזאת והמסומנת ע/5.

17. סגירת המעברים גורמת למחסור בדלק. מאז שחיל האוויר הישראלי הרס את תחנת השנאים ברצועת עזה ביום 28.6.2006, אונרו"א, כמו מוסדות אחרים ברצועת עזה, משתמשת בגנראטורים כדי לייצר את החשמל הדרוש להפעיל מרפאות, לקרר מזון ותרופות וכן לקיים את הפעילות ההומניטארית שלה ברצועת עזה. הגנראטורים ניזונים מדלק. יצוין כי אונרו"א אינה רוכשת דלק מחברת הדלק הפלסטינית דרך נחל עוז אלא ישירות מישראל, כאשר הדלק אמור להיות מועבר לרצועת עזה במשאיות דרך מעבר קרני. ראו ע/4.

18. המחסור בדלק מסכן את הפעלתם של מרפאות ושירותי בריאות. בשל סגירת מעבר קרני, אונרו"א אינה יכולה להכניס דלק לרצועת עזה. נכון ליום 24.8.2006, נותר לאונרו"א מלאי דלק המספיק לכשבוע בלבד. ללא אספקה מספקת של דלק, 18 מרפאות בריאות אשר מופעלות על ידי אונרו"א לא יוכלו לקרר תרופות ולספק שירותי בריאות, וזאת על רקע העובדה כי תושבי עזה מקבלים חשמל 6-8 שעות ביום בלבד. ראו ע/4.

19. מאז סוף יוני, הסגירה התכופה של מעבר קרני מונעת כניסתם של חומרי בניין הדרושים לתקן את התשתית האזרחית בעזה שנפגעה כתוצאה מהפצצות חיל האוויר והלחימה הקרקעית ברצועת עזה. חומרים אלה דרושים בין היתר על מנת לאפשר את פתיחתם של בתי הספר המנוהלים על ידי אונרו"א, בהם לומדים כ-194,000 תלמידים. ראו ע/4. אונרו"א נאלצת לדחות הפעלתם של קורסי הכשרה בשל חוסר האפשרות לסיים את בניית המבנים. ארגון הסעד אינו מצליח להכניס את חומרי הבניין הדרושים לתקן את בתי הספר בעזה אשר הופצצו וניזוקו, אף כי שנת הלימודים אמורה להיפתח בספטמבר. ראו ע/4.

20. בשל הסגירה התכופה של קרני, חברת המים של עיירות החוף בעזה אינה מצליחה לקבל חלקי חילוף הדרושים לתיקון צינורות ולהפעלת מערכת הביוב והמים. ראו עמ' 2 לע/1.

ארגוני הסעד ברצועת עזה ממשיכים לרשום עלייה תלולה במקרים של שלשולים, בייחוד בקרב ילדים, מחלה אשר קשורה לשיבושים באספקה של מים נקיים ומזון שמשומר כיאות. לפי נציבות האו"ם לעניינים הומניטאריים :

"Data provided by UNRWA shows an upward trend in the number of children consultations for diarrhea, a reflection of possible decline in water quality and food safety".

עמ' 3 לע/1.

21. מניעת האספקה הסדירה והמספקת של ציוד לתוך רצועת עזה מקשה על פעילותם של ארגוני הסעד ומשבשת את הסיוע שהם מנסים לספק לנזקקים בעזה. בשל העיכובים הרבים בהכנסת מיכלי ציוד לתוך עזה ובהוצאת המיכלים הריקים מרצועת עזה, אונרוו"א נאלצת לשלם קנסות בסך של כמיליון דולר עבור העיכוב בהחזרת המיכלים. ראו ע/4. מדובר בכספים המיועדים לרכישת מוצרי מזון, תרופות ושירותי בריאות וחינוך לתושבי עזה.

22. יודגש: קשיים אלה מתווספים לתנאים הקשים ביותר השוררים ברצועת עזה כתוצאה ישירה מפעולותיהם של המשיבים. בין קשיים אלה נמנים הפגיעה בחופש התנועה של תושבי עזה כתוצאה מסגירת מעבר רפיח ומעבר ארז, שיתוק הפעילות התעשייתית והמסחרית כתוצאה מהמחסור בחשמל, ממניעת ייצוא דרך מעבר קרני באופן מוחלט וכן מהלחימה הנמשכת והפגיעה בתשתית האזרחית ובחיי אדם שהיא גורמת. לכל הפחות, על המשיבים מוטלת חובה מכוח הדין ההומניטארי לאפשר לארגוני הסעד להושיט סיוע לאוכלוסייה כה פגיעה, אשר כה זקוקה לעזרה.

23. חובה זו קיימת אף כאשר קיימים סיכונים ביטחוניים. חובתם של המשיבים, מכוח הדין ההומניטארי והישראלי וכפי שפורט בעתירה, הינה לאפשר אספקה לאוכלוסייה האזרחית גם כאשר קיימים התראות סיכונים ביטחוניים.

הבקשה להורות למשיבים לפתוח את המעברים ולנמק מהי רמת האספקה אשר נחשבת בעיניהם ל"סבירה"

24. בתגובתם מיום 13.7.2006, המשיבים ביקשו לתמוך את עמדתם, לפיה לא קיימות בעיות של אספקה ברצועת עזה, בטענה כי המלאי ברצועת עזה (נכון ליום 13.7.2006) טרם אזל. ראו סעיפים 27-28 לתגובת המשיבים. עם כל הכבוד, חובתם של המשיבים אינה מוגבלת לפתיחת המעברים באופן חלקי כאשר מלאי המוצרים החיוניים מאיים להתרוקן ואז לסגור אותם שוב לאחר שניתן לתושבי עזה "אורך נשימה". מדיניות זו מנוגדת לחוק משני טעמים.

25. ראשית, מדיניותם של המשיבים, לפיה ייפתחו המעברים רק כאשר המצב בעזה מאיים להתדרדר ל"משבר", הינה הימור מסוכן אשר מעמיד את תושבי עזה וארגוני הסעד במצב של חוסר ודאות באשר לאפשרותם לקבל מוצרים חיוניים. דרך התנהלותם של המשיבים גורמת למצב בו מרפאות ובתי חולים חוסכים בשימוש בדלק ובמוצרים אחרים מתוך חוסר ודאות באשר למתי יקבלו אספקה נוספת. משפחות מתקשות לאגור מזון בשל המחסור בחשמל. תכניות בנייה, הדרושות לתיקון ולהפעלת בתי ספר ומוסדות נוספים, מתעכבות ונידחות. מחיר המוצרים החיוניים עולה. תושבי עזה נמנעים מלנהל חיים תקינים באופן מינימלי, לרבות האפשרות לקבל מענה לצרכים בסיסיים ולקיים מסחר.

26. שנית, המשיבים טועים בהערכתם את המצב העובדתי בעזה ובכך עוברים את הקו אשר ככל הנראה תחמו לעצמם, בין מצב של מחסור "סביר" לבין מצב של "משבר". המשיבים מתעלמים מזעקותיהם של ארגוני הסעד, כי האספקה אינה מספיקה וכי המחסור במים נקיים, במזון בטוח ובמוצרים אחרים פוגע בבריאותם וברווחתם של תושבי הרצועה, לרבות ילדים.

27. לא ייתכן, ואם ייתכן אין זה סביר ואין זה חוקי, כי תושבי עזה יצטרכו להתקרב שוב ושוב למצב של משבר ורעב ורק אז ישקלו המשיבים לפתוח את המעברים לרצועת עזה.

28. בשל כך, העותרים מבקשים כי בית המשפט הנכבד יורה למשיבים **לפתוח את המעברים ברצועת עזה לאלתר לאספקה סדירה, מספקת ובלתי פוסקת של מוצרים חיוניים**, כפי שהתבקש בעתירה נשוא עתירה זו. העותרים עוד מבקשים כי בית המשפט יורה למשיבים לגלות מהי רמת האספקה שהם קבעו לעצמם אשר נחשבת ל"סבירה", לפי אילו אמות מידה היא נקבעה וכיצד הם עוקבים אחרי המצב ההומניטארי ברצועת עזה.

29. מן הדין ומן הצדק להיעתר לבקשה.

עאזם בשארה, עו"ד
ב"כ העותרים 1-5

שרי בשי, עו"ד
ב"כ העותרת 6

27.8.2006